

TEZĂ DE ABILITARE
DOMENIUL FILOLOGIE

(LATE) MODERNITY – THEORIES, IDEAS, LITERARY FORMS

MODERNITATEA (TÂRZIE) – TEORII, IDEI, FORME LITERARE

REZUMAT/SUMMARY

Conf. Dr. RAREȘ MOLDOVAN
Departamentul de Studii Anglofone
Facultatea de Litere
UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI

REZUMATUL TEZEI DE ABILITARE

Teza mea de abilitare – concepută în principal ca o narațiune personală a dezvoltării academice și intitulată “Modernitatea (târzie): Teorii, idei, forme literare” – documentează parcursul academic în domeniile predării, cercetării și administrației universitare și prezintă, totodată, un proiect de carieră în aceleași arii pentru anii următori. Din punct de vedere conceptual, teza este structurată în jurul teoriilor modernității (târzii), având ca domenii predilecte literatura modernă și contemporană (în special cea americană și irlandeză), teoria literară și culturală, studiile intermediale (film, cultură populară, jocuri video), completeate de un corpus substanțial de lucrări de traducere realizate de-a lungul anilor.

Firul unificator al tezei îl constituie o investigație susținută a logicii conceptuale, istorice și operaționale a modernității, în special a modului în care aceasta se manifestă în teoria literară, în procesele de legitimare culturală și în formele narrative contemporane. Articularea complexă a experienței didactice, de cercetare, de traducere și administrative este orientată în primul rând spre demonstrarea capacității de a coordona doctoranzi, dar și ca o încercare de a da sens configurației conturate de o privire întoarsă spre trecut și apoi spre viitor. În cele ce urmează, sintetizez structura tezei în punctele sale esențiale.

II. REALIZĂRI ACADEMICE ÎN DOMENIUL PREDĂRII, CERCETĂRII ȘI ADMINISTRAȚIEI

II.1. Parcurs academic

Această secțiune descrie formarea mea academică, pornind de la începuturile carierei și evidențiind influențele formative ale profesorilor și mentorilor mei, continuitatea intereselor intelectuale, precum și primele direcții pe care le-am urmat în activitatea didactică și de cercetare.

- Prezint studiile de licență în Limba și literatura engleză și română la Universitatea Babeș-Bolyai și formarea masterală (*Narrative and Modernity*) la Maynooth University, Irlanda, care au consolidat o dublă orientare: spre literatura anglofonă (în special americană și irlandeză) și spre reflecția teoretică asupra modernității.
- Expunerea timpurie la naratologie, mitocritică, studii moderniste și teorie colonială/culturală a constituit setul inițial de repere formative, la care fiecare etapă a studiilor mele a adăugat direcții noi sau complementare.

- Disertația de masterat despre T. S. Eliot și conceptul de entelehie marchează prima articulare a uneia dintre preocupările mele recurente: relația dintre temporalitate, concepte filosofice și forma literară modernă.
- Am revenit la Maynooth University pentru a urma studiile doctorale, beneficiind de o *Daniel O'Connell Fellowship (2001–2004)*, finalizate cu susținerea tezei „The Architecture of Importance: A Study of the Problem of Legitimation in Late Modernity”, axată pe legitimitate, constituirea valorii și teoria în modernitatea târzie, în parte publicată ulterior sub titlul *Symptomatologies (2011)*.
- Prezint în mod concis parcursul meu profesional ulterior ca lector și apoi conferențiar universitar de limba și literatura engleză la Universitatea Babeș-Bolyai.

Subliniez cu o anumită nostalgie formativă importanța decisivă a oamenilor și ideilor, a literaturii americane și irlandeze, a filosofiei continentale și a teoriilor modernității, precum și a experienței didactice timpurii care m-au modelat ca universitar.

II.2. Cursuri predate

Această secțiune descrie cursurile predate în ultimii ani, cu accent pe tematică și metodologie, reliefând trăsăturile distinctive ale practicii mele didactice și varietatea materialelor și problemelor abordate.

II.2.1. Nivel licență

1. *American Poetry* – curs reproiectat dintr-o prezentare istorică într-un parcurs contemporan, centrat pe student, de descoperire și explorare, dedicat în principal poeziei americane contemporane. Combinat cu sesiuni de scriere creatoare, cursul își propune să evidențieze poezia ca practică trăită și ca experiment.

2. *American Literature* (curs principal), predat în două formate distincte: înainte de 2021, cu accent pe autenticitate ca categorie centrală în literatura americană, analizată istoric de la Poe la ficțiunea postmodernă; după 2021, ca un curs dedicat romanului afro-american, predat în ordine istorică inversă, cu focalizare pe rasă, memorie, spațiu, gen și relații de putere.

3. *American Literature in Film*, curs care introduce teoria adaptării, limbajul filmic și scrierea creativă de scenariu pentru studenții din anul al III-lea, având în ultimii ani două formate: adaptări bazate pe gen și adaptări ale benzilor desenate/romanelor grafice.

4. *The Modern American Novel*, curs cu focalizare tematică (ficțiuni paranoice și contracultură în literatura americană), care își propune să promoveze lectura lentă, atenția interpretativă și rezistența față de teoretizarea superficială.

II.2.2. Cursuri de masterat

1. *Irish Literature in Film* combină studiile de adaptare și cinematografie națională cu teoria adaptării și istoria culturală, urmărind reprezentări ale identității irlandeze, memoriei, hibridizării genurilor și retrospecției politice.

2. *Samuel Beckett*, curs avansat, orientat înspre cercetarea individuală, care integrează biografia și exegeza beckettiană, fundalul filosofic și lectura atentă a operelor majore.

II.3. Activitatea de cercetare

Această secțiune cuprinde principalele mele lucrări publicate, grupate în funcție de interesele și orientările tematice.

II.3.1. Symptomatology și teoria modernității târzii

Monografia doctorală *Symptomatology* (2011) este prezentată aici ca o contribuție centrală, argumentul său inițial susținând că modernitatea târzie funcționează printr-o logică istoric-culturală a legitimării, întemeiată pe istoricitate, care maschează adesea contingenta. Valoarea și formarea valorii sunt privite ca o simptomatologie istorică ce se prezintă drept fundamentală.

II.3.1.1–II.3.1.3. Modernitate, autopoiesis și observație

În carte, interpretez modernitatea ca un sistem autopoietic închis, în linia teoretică a lui Niklas Luhmann, care operează prin observații de ordinul al doilea (adesea coagulate în teorii ale modernității). Narațiunile istorice funcționează ca mecanisme de legitimare, nu ca explicații neutre.

II.3.2. Alte publicații despre modernitate și teorie

Sintetizez articole ulterioare care extind și rafinează aceste idei în domenii precum formarea și dizolvarea canonului, conceptul de entelehie ca revenire spectrală în modernitate, temporalitățile teoriei, literatura comparată ca sistem disciplinar modern construit pe investigații istorice cu funcție hermeneutică și memorială/auratică.

II.3.3. Cultură populară, film și jocuri video

O parte importantă a cercetării mele, prezentată în această secțiune, aplică teoria critică filmului și televiziunii (*Melancholia*, *Stranger Things*), ficțiunii populare (*Ready Player One*) și jocurilor video (*Starfield*). Printre preocupările centrale se numără module în care operează industria culturală, rolul nostalgiei, imaginarul colonial și imperial, precum și jocul ca formă de muncă și administrare.

II.3.4. Traducere și literatură irlandeză

Menționez activitatea mea de traducere, în special a romanelor *Ulise* de James Joyce (2023) și *Curcubeul gravitației* de Thomas Pynchon (2010), și argumentez valoarea și multiplele valențe ale traducerii, prezentând totodată articole rezultate din retraducerea lui *Ulise*, și un studiu dedicat lui Samuel Beckett.

II.4. Conferințe

Prezint o selecție de conferințe la care am susținut prelegeri plenare și comunicări, în țară și în străinătate.

II.5. Activitatea administrativă

Secțiunea evidențiază câteva dintre realizările mele în funcțiile administrative deținute de-a lungul anilor: director al programului de master în Studii irlandeze, șef al Departamentului de limba și literatura engleză, decan al Facultății de Litere a Universității Babeș-Bolyai, redactor al revistei *Studia Philologia*.

III. PROIECT DE DEZVOLTARE A CARIEREI

III.1. Aria didactică

Prezint direcțiile viitoare în activitatea didactică, care includ extinderea cursurilor de scriere creatoare, revizuirea curriculumului de literatură americană, precum și actualizarea cursurilor de licență și masterat.

III.2. Aria cercetării științifice

Ofer aici o sinteză a cercetărilor planificate pe termen scurt și mediu, incluzând lucrări în literatura comparată și studiile inter-imperiale, în cadrul proiectului finanțat în derulare, *A Global*

History of Romanian Comparatism: A Case Study in Inter-Imperial Comparative Literature (1877–1944), cu posibile extensii viitoare în alte proiecte; o carte îndelung gândită, *Wolf in the Tall Story: American Fictions of Authenticity*; cercetări suplimentare dedicate jocurilor video și teoriei culturale; precum și studii bazate pe traduceri din James Joyce și Thomas Pynchon. Schițez, de asemenea, perspectiva coordonării de doctorate.

HABILITATION THESIS SUMMARY

My habilitation thesis – written primarily as a personal narrative of academic development and titled “(Late) Modernity: Theories, Ideas, Literary Forms” – documents my academic trajectory in teaching, research and administration, and presents a career project in the same areas for the coming years. Conceptually, the thesis is clustered around theories of (late) modernity, its predilect areas being modern and contemporary literature (especially American and Irish), literary and cultural theory, intermedial studies (film, popular culture, video games), complemented by a substantial body of translation work I undertook over the years.

The unifying thread of the thesis is a sustained investigation into the conceptual, historical, and operational logic of modernity, especially as it manifests in literary theory, cultural legitimation, and contemporary narrative forms. The complex articulation of teaching, research, translation, and administrative experience is primarily geared towards showcasing the ability to supervise doctoral students, but also as an attempt to make sense of the shape that emerges in one’s gaze turned to the past and then to the future. I summarise the structure of the thesis below in its key points.

II. ACADEMIC ACHIEVEMENTS IN TEACHING, RESEARCH, AND ADMINISTRATION

II.1. Academic Track Record

This section describes my academic formation, starting from my early career and highlighting the shaping influences of my professors and mentors, a continuity of intellectual interests, as well as the first directions I would follow in teaching and research.

- I present my undergraduate degree in English and Romanian at Babeş Bolyai University and my M. A. formation (Narrative and Modernity) at Maynooth University, Ireland, which established a dual focus on Anglophone literature (especially American and Irish) and theoretical reflection on modernity.
- My early exposure to narratology, myth criticism, modernist studies, and colonial/cultural theory were the initial formative guidelines, to which each stage of my studies added other or new relevant directions.

- The MA dissertation on T. S. Eliot and *entelechy* marks the first articulation of what would become one of my recurring concerns: the relation between temporality, philosophical concepts, and modern literary form.
- I returned to pursue a doctorate at Maynooth University, being awarded a Daniel O’Connell Fellowship (2001-2004), to write and defend a thesis – “The Architecture of Importance: A study of the Problem of Legitimation in Late Modernity” – focused on legitimation, value constitution, and theory in late modernity, later published as *Symptomatologies* (Moldovan 2011).
- I concisely sketch my ensuing career as Lecturer and then Associate professor of English at Babeş-Bolyai University.

In this section I highlight with fond retrospection the formative importance of people and ideas, of American and Irish literature, of continental philosophy and theories of modernity, as well as the early teaching experience that made me the academic I am.

II.2. Courses Taught

This section describes the courses I’ve been teaching in recent years, concentrating on topics and method, outlining distinctive features of my teaching practice and the range of materials and issues covered.

II.2.1. Undergraduate Courses

1. *American Poetry* – a course that I have redesigned from a historical survey into a contemporary, student-centred itinerary of discovery and exploration, chiefly of contemporary American poetry. Combined with sessions of creative writing, the course aims to highlight poetry as lived practice and experimentation.
2. *American Literature* (Main Course), which I have taught in two distinct formats: before 2021, focusing on *authenticity* as a central category in American literature, examined historically from Poe to postmodern fiction; and after 2021 as a course on African American novels, taught in reverse historical order, foregrounding race, memory, space, gender and relations of power.
3. *American Literature in Film* introduces adaptation theory, film language, and creative screenwriting to third year English students, with two formats in recent years: genre-based adaptations and adaptations of comic books/graphic novels adapted.

4. *The Modern American Novel*, a thematically focused course (e.g. paranoid fictions and counterculture in American literature), intends to promote slow reading, interpretive attention, and resistance to superficial theorization.

II.2.2. Postgraduate Courses

1. *Irish Literature in Film* combines adaptation and national cinema studies, adaptation theory, and cultural history. It seeks to cover representations of Irish identity, memory, genre hybridity, and political retrospection.

2. *Samuel Beckett*, an advanced, research-level course integrating biography, Beckettian scholarship, philosophical background and attentive reading of the major works.

II.3. Research Track Record

This section contains my main published works, grouped according to their thematic interests and orientations. These comprise

II.3.1. Symptomatology and the Theory of Late Modernity

The doctoral monograph *Symptomatology* (2011) is presented as an overarching contribution here, the opening argument proposing that late modernity operates through a cultural historical logic of legitimation, whose basis is historicity, often masking contingency. Value and the formation of value are regarded as a historical symptomatology, that presents itself as foundational.

II.3.1.1–II.3.1.3. Modernity, Autopoiesis, and Observation

In the book, I read modernity as a closed autopoietic system, following in the footsteps of Niklas Luhmann, and operating through second order observations (which often coalesce into theories of modernity). Historical narratives function as legitimating mechanisms rather than neutral explanations.

II.3.2. Other Publications on Modernity and Theory

I synthesise subsequent articles that extend and refine these ideas in the areas of canon formation and dissolution, the concept of entelechy as a revenant in modernity, temporalities of theory, comparative literature as a modern disciplinary system built on historical investigations with a hermeneutical and memorial/auratic function.

These works show theoretical consistency, self-reflexivity, and methodological innovation.

II.3.3. Popular Culture, Film, and Video Games

A significant strand of my research, presented in this section, applies critical theory to film and television (*Melancholia*, *Stranger Things*), popular fiction (*Ready Player One*), video games (*Starfield*). Some of the key concerns include the operations of the culture industry, the function of nostalgia, colonial and imperial imaginaries, and play as labour and administration.

II.3.4. Translation and Irish Literature

I mention my translation work, especially of James Joyce's *Ulysses* and Thomas Pynchon's *Gravity's Rainbow*, and argue for the value and valences of translation, as well as showcasing articles that came out of my re-translation of *Ulysses*, and of an article on Samuel Beckett.

II.4. Conference Activity

I list some of the conferences at which I delivered keynotes and presentations, at home and abroad.

II.5. Administration

The section highlights a few of my achievements in the administrative positions I have held over the years: director of MA programme in Irish Studies, Head of the English department, Dean of the Faculty of Letters at Babeş-Bolyai University, journal editor of *Studia Philologia*.

III. CAREER DEVELOPMENT PROJECT

III.1. Teaching Development

I sketch future teaching plans, which include the expansion of creative writing courses, a revised American literature curriculum, updated undergraduate and postgraduate courses.

III.2. Research Development

An overview of planned research for the near future and the coming years, including work in comparative literature and inter-imperial studies in an ongoing funded project, *A Global History of Romanian Comparatism: A Case Study in Inter-Imperial Comparative Literature (1877-1944)*”, with possible extensions in other projects, a long-contemplated book entitled *Wolf in the Tall Story*:

American Fictions of Authenticity, further work on video games and cultural theory, translation-based scholarship on Joyce and Pynchon. I also open the prospective view of supervising doctoral students.